

Příprava na vyučování oboru Člověk a jeho svět s cíli v oblastech EV a čtenářství

<p>Název učební jednotky (téma)</p>	<p>O pavoucích a pavučinách</p>
<p>Stručná anotace učební jednotky</p>	<p>Ze dvou literárních textů žáci posuzují vztah autorů k pavoukům, formulují také vlastní. V průběhu hodiny se sami promění v pavouky křížáky. Z jejich pohledu dělí další živočichy na možnou kořist a nebezpečí, vyhledávají pavučiny na školní zahradě a zaznamenávají jejich tvar a umístění do pracovního listu.</p> <p>Žáci v hodině pracují společně, ve skupinách i samostatně.</p>
<p>Nutné předpoklady</p> <p>(Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interaktivní tabule (projektor). Různobarevné lepící pásky. • Školní zahrada (nebo park v blízkosti školy) pro hledání pavučin. • Žáci umí pracovat s metodou pětilístek.
<p>Časový rozsah učební jednotky</p>	<p>90 minut</p>
<p>Věk žáků (ročník)</p>	<p>2. ročník</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
						Ano	Ano
Vyučovací obor(y)	Člověk a jeho svět <i>Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (RVP):</i> <ul style="list-style-type: none"> Žák roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. 						
Dlouhodobé cíle (Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)	<i>Klíčové kompetence</i> <ul style="list-style-type: none"> Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu. Vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném projevu. Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy. 						
Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit	EV <ul style="list-style-type: none"> Žák se cítí v přírodě dobře a je mu příjemné být s ní ve fyzickém kontaktu. Žák různými způsoby (slovy, výtvarně i jinak) reflektuje svůj prožitek smyslového (zrakového, sluchového, hmatového, čichového i chuťového) kontaktu s přírodou. Žák uvede jednoduché příklady potravních vazeb mezi organismy, u vybraných organismů určí (na základě informací o jejich životě) jejich roli v potravním řetězci. Čtenářství <ul style="list-style-type: none"> Žák přemýšlí o autorovi textu, jeho východiscích, záměrech. Žák vychází z dosavadních vědomostí a zkušeností, porovnává 						

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	s nimi čtený text.
<p>Cíle učební jednotky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žák vyjádří svůj vztah k pavoukům. • Žák roztřídí obrázky živočichů na kořist a možné nebezpečí z pohledu pavouka křížáka. • Žák vyhledá pavučinu, zaznamená její tvar a polohu. • Žák vyvodí z textu vztah autora k pavoukům.
<p>Hodnocení (Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Roztříděné obrázky (kořist/nebezpečí) • Vyplněný pracovní list • Pětílístek
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Úvod (15 min)</p> <p>Žáci sedí v kroužku, učitel žákům přečte dva texty (Příloha A). Žáci poslouchají a vyvozují, jaký měl autor k pavoukům vztah (<i>Jaký má autor k pavoukům vztah? Líbí se mu? Bojí se jich? Jak mu připadají? Z čeho jste to poznali?</i>).</p> <p>Zapisujeme na tabuli do dvou sloupečků. Pro svá tvrzení se snaží hledat důkazy v textu. Oba texty promítáme na interaktivní tabuli, aby mohli žáci text po celou dobu sledovat.</p> <p>2. Můj vztah k pavoukům (15 min)</p> <p>Necháme žákům chvíli na rozmyšlenou odpovědi na otázku, jaký vztah k pavoukům mají sami. Všichni se pak postupně nahlas vysloví. Během této aktivity si zároveň žáci mezi sebou posílají klubíčko, mluví vždy ten, který má klubíčko v ruce. Podrží si vlákno a posláním klubíčka vyzve k vyjádření libovolného spolužáka. Na zemi tak vznikne pavučina. Ptáme se, proč pavouci tkají sítě.</p> <p>3. Proměna v křížáky, práce s naučným textem (15 min)</p> <p>Žáci se pro další část hodiny stanou pavouky křížáky, žáky</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

pavoučí školy; ve dvojicích si navzájem na záda nalepí kříž z barevné lepenky. Ve čtveřicích potom pracují s krátkým naučným textem (Příloha B) a obrázky (Příloha C). Nejprve se pokusí společně ve skupině domluvit a rozdělit obrázky na dvě skupiny KORIŠT (koho lovíme) a NEBEZPEČÍ (kdo je pro nás nebezpečný). Svůj odhad si následně ověří čtením textu.

4. Pozorování na školní zahradě (35 min)

Přesuneme se na školní zahradu (nebo blízký park apod., dle možností školy). Žáci v malých skupinách nebo jednotlivě vyhledávají skutečné pavučiny. Zaznamenávají jejich tvar a umístění do pracovního listu (Příloha D), každý žák má vlastní pracovní list. Po vyplnění pracovního listu si jednotlivé skupiny své objevené pavučiny navzájem předvedou.

5. Pětilístek (10 min)

Na závěrečnou aktivitu si děti na zahradě najdou místo na sezení. Do připraveného pětilístku samostatně doplňují výrazy (Příloha E). Dobrovolníci mohou své pětilístky přečíst ostatním.

Seznam příloh

Příloha A – Texty

Příloha B – Text o křížácích

Příloha C – Obrázky

Příloha D – Pracovní list

Příloha E – Pětilístek

NEZVAL, Vítězslav: *Věci, květiny, zvířátka a lidé pro děti*. Praha : Albatros, 1972.

KŘÍŽKOVÁ, Hanka: Pavučina (<http://www.mistoprozivot.cz/detsky-portal/louka/detska-encyklopedie/zivocichove/dalsi-bezobratli/pavouci>)

<http://www.freephotobank.org/v/animals2/fly/Fly-07.jpg.html>

<http://www.freephotobank.org/v/animals2/insect-1/Insect-24.jpg.html>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>http://www.freephotobank.org/v/animals3/lizard/Lizard-14.jpg.html</p> <p>http://www.veezle.com/photo/334818/Squeak</p> <p>http://www.veezle.com/photo/340774/wasp</p> <p>http://www.veezle.com/photo/1910/Robin-2</p> <p>http://www.veezle.com/photo/456423/people-4</p>
<p>Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola</p>	<p>Mgr. Markéta Pézlová ZŠ Vrané nad Vltavou U Školy 208, 252 46 Vrané nad Vltavou</p>
<p>Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)</p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p>Radost jsem měla z hledání pavučin na zahradě. Děti hledaly s nadšením a úspěšně.</p> <p>Líbilo se jim „být pavoukem“.</p> <p>Překvapivě na děti Nezvalův text nepůsobil negativně.</p>
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>Někteří při práci ve skupině na obrázek pavouka reagovali plácnutím penálem. Upozornění, že jsou teď ale sami pavouky, zabralo okamžitě.</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p>Původní výklad učitele v roli zkušeného pavouka jsem v této přípravě již nahradila prací s naučným textem.</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Texty

1.

Vítězslav Nezval: Pavouk

U nás v dřevníku se něco stalo. Je tam anténa. Je spletená z tenkých hedvábných vláken a tvoří velikou hvězdu. Opodál ní v koutě mezi dveřmi seděl huňatý pavouk jako nějaký zaprášený květ. Seděl a chytal asi nějakou stanici. Vtom se rozlehl bzukot. Jako když začíná hudba, ale jako když je daleko a špatně vyladěna. Ten bzukot se blížil. To letěla moucha. Veliká moucha masařka. Dotkla se křídlem antény a již byla zapletena do pavučin. Pavouk se náhle rozvil. Už nebyl jako zaprášená květina. Byl strašný. Byl jako shnilá třešeň na dlouhých a chlupatých nohách. Prošel se po nastražených vláknech a sežral mouchu.

2.

Pavučina

Hanka Křížková

Pavučina,
každá jiná,
když se k ránu zatřpytí,
kapky rosy
pro kohosi
nachytá si do sítí.
Pavučina,
každá jiná,
sta pavoučích krajkoví.
Tolik krásy!
Jak to asi
dělá, to nám nepoví.

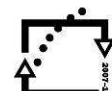
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Text o křížácích

My křížáci tkáme nejkrásnější pavučiny. Jsou krásné kruhové a ráno se na nich třpytí kapky rosy. Aby nás u toho nikdo neviděl, pracujeme na nich většinou v noci. Když je pavučina hotová, sedíme buď v jejím středu, nebo někde blízko v úkrytu a hlídáme, jestli už se nám nějaká kořist nechytla. Poznáme to podle toho, že se síť zatřese. Pochutnáme si na různém hmyzu, třeba mouchách, vosách, včelách. Spousta živočichů je ale v porovnání s námi hodně veliká a může nám zničit pavučinu, zašlápnout nás nebo nás prostě sníst. Na ty si musíme dávat pozor. Jsou to různí ptáci, ale také ještěrky, myši anebo lidé.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázky

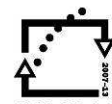
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

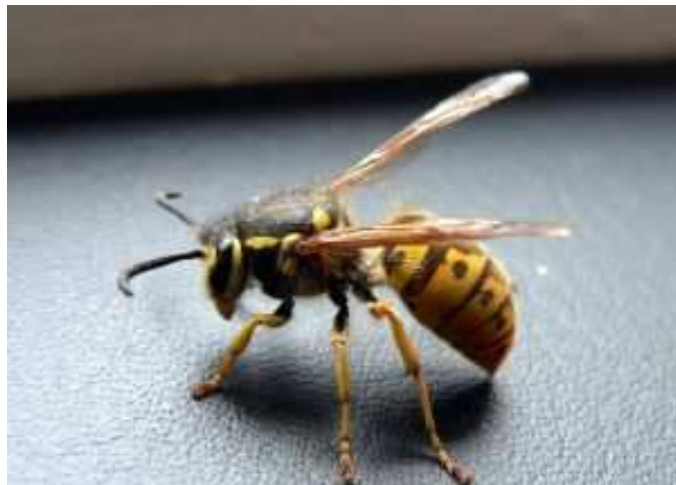

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

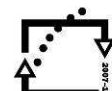
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní list

POZOROVÁNÍ PAVUČIN NA ŠKOLNÍ ZAHRADĚ

Datum pozorování: ..... Jméno pozorovatele: .....

Sem nalezenou pavučinu co nejpřesněji překresli:

Pokus se popsat místo, kde jsi pavučinu objevil: .....

.....

.....

.....

.....

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pětilístek

_____
(Název)

_____
(Jaký/jaká je?)

_____
(Co dělá?)

_____
(Věta)

_____
(Co to je?)

